

Volt egyszer egy Tűzkeresztység – 1. rész

Ferenczy Anna dunaradványi napjai

MINT A SZÖVÉNDEK

● **Hányadik tele ez Dunaradványon?**

Sokadik. Hatvanötben épült a ház. Arra gondoltunk a férjemmel, amikor felkínálták ezeket a házikókat, legyen nekünk is, ahová kijövünk a gyerekekkel a szünidő alatt. Azután, amikor a városi házunk mellett építkezni kezdett a takarékpénztár, férjem, már nyugdíjasként, kijött ide. Dunaradvány és Dunamocs között vettünk tizenkét ár szőlőt, azzal foglalkozott, fákat ültetett. Nem tudott meglenni munka nélkül. Amikor nyugdíjas lettem, én is kiköltöztem. Húsz éve is van már. A komáromi házat most a nagyobbik fiam őrzi.

● **A kertben a terasz a Dunára néz.**

Ha nyáron vendégek jöttek, mindig ott üldögéltünk. Főztünk valamit, vagy csak bontottunk egy üveg bort. A gyerekek is jobban szem előtt voltak. Feltettük őket, mert egyes részeken gyorsan mélyül a Duna. Amikor Barta Gyula festőművész valahol fent akart építkezni, mondta a neki a férjem – „Gyula, gyere Radványra, a szomszédba! Itt van a Duna”. Barta Gyula pedig eljött, megnézte, és megvette a kis telket. Amíg élt a férjem, itt tartottuk a névnapját.

● **Varsányi Mari is a szomszédja.**

Gyakran átjön. Bármiről legyen is szó, mindig a színháznál kötünk ki. Sosem az érdekelt, mi van a büfében, hanem ami a színpadon történik. Marikával egy öltözőben voltunk, sok közös témánk akadt. Ő is na-

gyon szereti a színházat, és remek színésznő. Láttá a Sári bíróban? Mondtam neki – „Marika, te elvitted a prímet!”, bár a Matyit (Dráfi Mátyás Jászai Mari-díjas érdemes művész, a szerk. megj.) is nagyon szerettem. Mindenki jó volt, de amit a Marika művelt, le a kalappal! Azonosulni tud azal, amit játszik. A lelkén viseli a színházat. Tetszik, amit csinál. Mondtam is, hogy megvan az utódom.

● **Nemsokára hatvan éve, hogy a Magyar Területi Színház legelső előadásának, Urbán Ernő: Tűzkeresztység című három felvonásban, hét képből játszott színművének a premierjét tartották. Hogyan került szóba a darab?**

Annak idején mindent Atyusnak köszönhattünk. Az Állami Faluszínházban három szlovák társulat létesült, kijárta, hogy legyen egy magyar tagozat. A komáromi színházat is neki köszönhetjük. Amikor hozzánk csapták az Állami Faluszínházat, azt mondta, járják ők a falvakat. Mi is megyünk tájolni, de nekünk már ott van a biztos helyünk Komáromban. Azzal érvelt, hogy háromezer munkása van a komáromi hajógyárnak, és a hajógyár meg a környék megérdemlik a színházat. Ha nincs az a háromezer hajógyári munkás, biztosan nem adják oda. Nagyon sokat köszönhetek Fellegi Istvánnak. Nem hiába neveztük el Atyusnak az első igazgatót. Ha látta a próbán, hogy az embernek problémája van, hívta, és elbeszélgetett vele. Addig

Mosolyogva figyelte a ház mellől, ahogy felfelé megyünk a kisúton. Két évtizede él Dunaradvány végén, a hétvégi házak között Ferenczy Anna színésznő, a komáromi Magyar Területi Színház alapító tagja. A ház előtt a kertjét mutatta. A kert végében a Duna hömpölyög. Szép lehet itt nyáron. Most minden fehér volt. Előző nap havazott.

a többieknek öt perc szünetet adott. Emberséges ember volt.

● **Miről szólt a színmű?**

A Két Október Termelőszövetkezetről. Akkoriban a téeszekről szóló darabokat be kellett tenni. A történet szerint a gazdák nem akartak bemenni a téeszbe. Jöttek az érvek, miért lenne jó, vagy miért nem lenne jó bemenni. Azért is tüzték másorra, mert akkoriban zajlott a szövetkezesítés. Az író úgy írta meg, hogy a problémák után jött a letisztulás, hogy összekovácsolódhat egy jó kollektíva. Amennyiben egymás ellen megyünk, az semmi jóra nem vezet, de ha összefogunk, abból kiülhet valami hasznos. Ha pedig a többi szövetkezet látja, hogy mi így teszünk, kénytelenek lesznek ők is változtatni a helyzeten.

● **Kit alakított?**

Bozi Marikát, a téesz párttitkára, Boziné Szele Zsuzska lányát, kettős szereposztásban Lőrincz Margittal. Gyurkovics Misi voltunk a partnerünk, aki Ható Imrét alakította. Édesanyánkat H. Buday Mária játszotta.

● **Milyen volt a próbafolyamat Munk István rendezővel?**

Szívesen emlékezem rá. Nagyon szeretek próbálni. Ott méri le az ember, mit lehet, és mit nem lehet a színpadon. Atyus mindig nézte a próbákat. Amikor nem talált rendezőt vagy pénzt, hogy megfizessen egy rendezőt, ő maga rendezett. A dramaturg is mindig bent ült. Bensőségesek voltak a próbák. A színház akkor jó, amikor egymásra vagyunk utalva. Szeretem, ha jó a légkör. Többségünk az Állami Faluszínházból jött, már volt tapasztalata. Az újak nagyon gyorsan beilleszkedtek. Munk István rá tudott bennünket vezetni a dolgokra. Hamarosan kialakult a színpad tisztelete. Akinek nem volt tapasztalata, figyelte, miképp viselkednek a többiek. Lestük a rendezőt, merre irányít bennünket. Nem szeretem a súgót. Zavar. Jó, ha az ember a maga szövegén kívül a partnerét is tudja. Ha valami zűrzavar van, akkor könnyen tud segíteni, különben összehúzhatnak a függönyt.

● **A bemutató nagy esemény lehetett.**

Ünnep volt, országos ügy, hogy létrejött a MATESZ. Sokan jöttek át Magyarországról is. Emlékszem, a győri igazgató mindig átjött, és mi is átjártunk Magyarországra, de az később abbamaradt. Tudtuk, hogy itt valami születőben van. Még az itteni filmhíradó is megjelent. Nagyon szerettem a Legényegyletet, ahol az előadásokat tartottuk. Nemcsak azért, mert a komáromi kultúra központja volt, hanem azért is, mert a régiak szelleme örködött felettünk. Jó volt ott lenni. Ha a városnak volt valami akciója, azt is ott tartották.

● **Ma egy szoboralapzat őrzi a néhai Legényegylet helyét, melyet tavaly november harmincadikán avattak fel. Nagyon szépen szavalt és énekelt.**

Évek óta szédülős vagyok, rossz a közérzetem. Elhagyatottnak érzem magam, nem tudok kivel beszélgetni. Mert azt a tévével nem lehet. Konrádné felhívott, hogy mivel mi ketten vagyunk Lőrincz Margittal a két utolsó tag az első társulattól, akik megmaradtunk, a többiek már csak felülről figyelhetnek bennünket, meghív a szoboralapzat avatására, és jó lenne, ha csinálnék valamit. A Régi szülőföldet szavaltam. Mert hiába megyek el a világ végére is, lelkiileg a Zobor alá, Nyitragerencsérre tartozom. Évekkel ezelőtt felmentem a Zobor hegyre. Nincs ott olyan fa, bokor, amit ne ismernék. Oda tartozom, ott vannak a gyökereim. Úgy

ülök a Zobor hegyen, mint a szövőndék. Nem mozdulok! Ott az én világom. Ha problémám van, gondolatban hazame nekülök. Megrohannak az emlékek. Nyitragerencsérén a harmadik szomszédban állt három hatalmas hársfa. Mi, fiatalok, esténként alattuk jöttünk össze. Leültünk, és énekeltünk. Mindig terceltem, hadd legyen egy kis bukéja a daloknak. Komáromban a Régi szülőföld mellé el énekeltem egy menyegzőset, hogy legyen egy kis vidámság is. Nagyon meglepett Vrábel Anna, Nyitragerencsér polgármester asszonya azzal a hatalmas virágcsokorral, amit hozott! Sokáig gyönyörködtem benne. Örülök, hogy valami jelzi Komáromban, hogy valamikor hol állt a színház. A kultúrközpont. A második otthonunk. Ott éltük az életünket. Soha nem volt egy perc megállásom sem. Három férfi a házban, két próba között főztem, a színházi szünnapon nagymosást végeztem, teregettem, vasaltam, varrtam. Próba próbát, előadás előadást követett.

● **Megérte?**

Nem tudom. Most el vagyok kenődve. Talán, mert van két munkanélküli gyermekem, és sok a problémám. Nem panaszkodom, csupán szomorkodom, hogy egyedül maradtam. Jobb lenne bent, Komáromban, mert ott a színház. Elmeht nek segédrendezőnek, vagy játszani, ha rám fanyalodnának, nézhetném a próbákat. Nem esnék ki a színház közösségéből, még akkor sem, ha ezeket a mostani gyerekeket, a fiatal kollégákat jobbra nem is ismerem. De ide vagyok kötve, Dunaradványra. ■

BÁRÁNY JÁNOS
FOTÓ: EGRI MÁTÉ

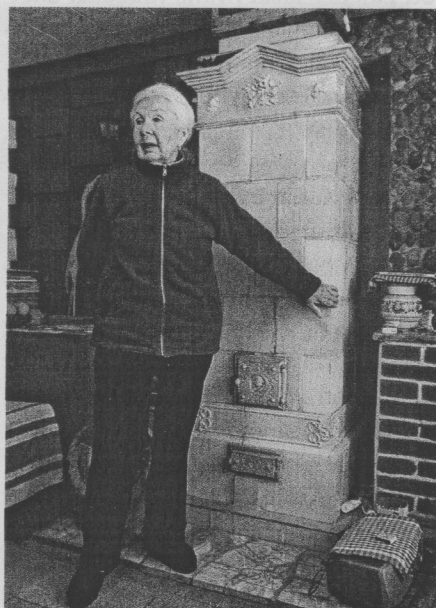

Ferenczy Anna remek szakácsnő

FERENCZY ANNA ÉRDEMES MŰVÉSZ

1933. augusztus 18-án született Nyitragerencsérén. 1950. augusztus 1-jétől 1952. október 1-jéig Pozsonyban, az Állami Faluszínház magyar tagozatának drámai színésze volt. 1952. október 1-jén Komáromban, a Magyar Területi Színház alapító tagja. Nyugdíjazásáig, 1989. augusztus 18-áig a társulat kiváló színésze volt. A Komáromi Jókai Színház Örökös Tagja. Főbb szerepei: Bozi Marika (**Tűzkeresztység**) Lujza (**Ármány és szerelem**), Zília (**A néma levante**), Anna Karenina, Baradlayné (**A kőszívű ember fiai**) Jenyiny (**Koldusopera**), Zsani néni (**Nem élhetek muzsikaszó nélkül**), Böske (**Kismadár**) Elisabeth (**A salemi boszorkányok**), Nagymama (**A nagymama**) Higginsné (**My Fair Lady**). Pályafutása során több mint 100 szerepet játszott, vendégszerepelt Magyarországon. 20-nál is több hangjátékban működött közre a pozsonyi rádió magyar adásában. A filmgyár 2003-ban találta meg őt (**O dve slabiky dozadu**). 1982-ben érdemes művész lett. 2001-ben megkapta a Pribina-kereszt II. fokozatát. 2003-ban pedig a Magyar Játékszíni Társaság Hűség-díjával tüntették ki. Kötetei: **Pitypangkoszorú, Zoboralji mesék, Csintalan mesék**. A nevét viselő díjat évente a **Komáromi Jókai Színház** évadzáróján és a **Jókai Napok** országos színjátszó fesztiválon személyesen adja át.

„A kályhát is a férjem készítette”